

Redaktion: Uno Björkman – medverkande Åke Jönsson, distr.

Länsstämma 19 april 2008

Gnosjö SNF-krets inbjuder oss till årsstämma med Jönköpings Länsförbund till Töllstorp, Fritidscentrum och Hembygdsmuseum, norr om Gnosjö. Kaffe och lunch serveras.

Program

09.00 Samling i Töllstorpshallen, kaffe
09.30 Årsstämman öppnas, sedvanliga förhandlingar
12.00 Lunch
13.00 Guidad vandring i Töllstorps industrimuseum
15.00 Avslutning

Antal delegater till Länsstämman

Kretsens medlemsantal utgör underlag för antalet delegater enligt följande: Upp till 199 medlemmar = 4 ombud. 200–499 = 5 ombud. 500–999 = 6 ombud.

Anmäl ombud senast den 13 april till Ingrid Wallin, tel: 0382-10715, e-post: ingrid.wallin@hofgard.savsjo.se eller till Sigge Magnusson, tel: 0370-92622, e-post: siggemagnusson@hotmail.com

Det är styrelsens förhoppning att alla kretsar blir väl representerade.

Naturskyddsföreningen riks

Miljöåret 2007 har förutom ökat intresse för miljöfrågan hos allmänheten och i media också lett till att fler vill engagera sig i Naturskyddsföreningen och att fler vill stödja föreningen ekonomiskt. Medlemsantalet steg under året med 6 300 personer, och föreningen har nu 176 000 medlemmar.

Viktiga föreningsdatum

26/4 – Kretskonferens om 100-årsjubileet
5–6/6 – Naturnatten
12/5 – Sista anmälningssdag till Riksstämman
14–15/6 – SNF:s Riksstämma i Borås.

Medlemsavgift

Avgifter för medlemskap i Naturskyddsföreningen år 2008. Enskilt medlemskap: 295 kr per år, eller 24 kr per månad via autogiro. Familjemedlemskap: Alla i familjen för 365 kr per år, eller 30 kr per månad via autogiro. Ungdomsmedlemskap: För alla upp till 26 år; 195 kr per år, eller 16 kr per månad via autogiro. Tillval: gratis medlemskap i Fältbiologerna.
Kontakt, e-post: medlem@naturskyddsforeningen.se

Länsförbundet här och nu

Ett år har gått till ända, och för Länsförbundets del har det inneburit arbete av olika slag med att föra Naturskyddsföreningens budskap framåt. En aktiv styrelse med kreativa ledamöter har gjort ett mycket gott arbete. Läs vidare i bladet Du håller i handen! En del arbete får stora rubriker och syns mer, medan annat görs i det lilla. Tidigare har Länsbladet kommit ut med två nummer/år. Framöver blir det nog bara ett nummer årligen.

Den 21–22 september hade länsförbundet en kretsordförandekonferens på Osaby, dit även ordföranden från H och G län inbjudits. Omkring 20 personer hörsammade inbjudan som på fredagskvällen fick en mycket givande föreläsning av Emma Lindberg, sakkunnig i klimatfrågor från rikskansliet i Stockholm. Den efterföljande diskussionen gav både aha-upplevelser och manade till mycket eftertanke.

Lördagen ägnades åt en vandring i Osaby och diskussion kring strategifrågor, enligt önskemål från stämman i våras – ”hur vi bäst arbetar för att få fler människor att förstå vikten av ett miljövänligt levnadssätt för att bevara vår fantastiska jord, utan att förstöra”. Mycket erfarenhetsutbyte gav inspiration och tips till arbetet i den egna kretsen.

Frågan väcktes om vi inte skulle ha en ”Osabydag” en gång per år för gemenskap, inspiration och naturupplevelse. Förslaget har sedan diskuterats i de tre länsförbunden, som alla gav positivt bifall, så någon gång under 2008 kommer det en inbjudan till en Osabydag.

Ett annat viktigt beslut som styrelsen tagit under året är att arbeta vidare med Taberg. Ett stort och spännande arbete har påbörjats (se nedan), som vi med spänning följer och ser fram emot.

Söndagen den 20 oktober ordnades en utflykt till Marieholms urskog under ledning av Bengt Aronsson och Inga Hagberg.

Från riks har vi fått propåer om att valberedningen för riksstyrelsen antagligen inte kommer att ge vår ordförande Mikael Karlsson fortsatt förtroende längre än fram till årsmötet i sommar. Ett uppdrag med stöd för Mikael har gått ut till alla de 25 länsförbunden; 17 st, inkl Jönköping, har undertecknat detta. Sommarens riksstämma lär bli livfull. Vid sådana här tillfällen är det viktigt att alla kretsar ställer upp med delegater, så att besluten fattas i sann demokratisk anda.

Nu ligger ett nytt år framför som vi vet kommer att föra mycket arbete med sig, men förhoppningsvis också tillfällen till många givande och rika naturupplevelser. Väl mött tillsammans i Naturskyddsföreningens anda! /Ingrid Wallin, ordf.

Taberg

Under vintern 2006–2007 genomfördes en studiecirkel om berget och gruvan, som mest med 15 deltagare, efter hand blev det 10. Nu finns det ett gäng kunniga, engagerade och intresserade guider.

Våren 2007 bildades föreningen Tabergs Gruvguider underställd Länsförbundet som egen juridisk enhet. Länsförbundet har enligt stadgarna en medlem i styrelsen och därmed full insyn.

I slutet av april påbörjades visningar och de avslutades under oktober. Under juni, juli och augusti var det allmänna visningar fyra gånger i veckan. Totalt har ca 3700 personer besökt gruvan.

Första lördagen i september inbjöds till ”öppen gruva” under bergets dag. Besökarna fick vandra fritt i gruvan, med möjlighet att träffa på både gamla gruvarbetare, troll och till och med bergfrun själv. Gruvan lystes upp av marschaller och lyktor. Senare på kvällen hade självaste Carl von Linné föreläsning i stora gruvsalen.

På geologins dag den 15 september var doktoranden Daniel Larsson från Lund föreläsare i gruvgården. Daniel doktorerar bl a om Taberg. Såväl geologisk guidning som artbestämning av sten intresserade ca 100 besökande.

Ett bra samarbete med Turistbyrån har inletts, traktens folk är positiva, massmedia har rapporterat på ett bra sätt. Länsstyrelsen har välvilligt stöttat verksamheten och bekostat en del installationer. Tabergsgruvan är något positivt att visa upp vilket förhoppningsvis bidrar till fler medlemmar.

Problem

Det har varit ett antal inbrott och skadegörelse under säsongen. Sedan de ovälkomna besökarna lyckats tömma en gammal transformator på koppar har det varit lugnt.

Planer inför 2008

Fortsatt guidning med försök att öka antalet bokningar. Upprjöjning i Gruvgården, eventuellt påbörjas byggnation av ett mindre museum i bottenvåningen.

Gamla gruvarbetare från 40-talet som varit verksamma i Tabergsgruvan och fortfarande är vitala, borde intervjuas. Vi hoppas även kunna ha guidningar på berget i år.

Vad kostar det?

Skolklasser och naturskyddsföreningar har rabatt. För dessa kostar en visning 600 kr för en grupp, oavsett antal personer. En visning tar ca en timma.

Under 2007 var priset för bokade grupper 40 kr per person dock minst 600 kr; detta var för billigt har vi insett och kommer att höja det. Det nya priset för allmänna visningar är 80 kr för vuxna och 50 kr för 5–12 år. För de som är yngre är det gratis.

Vi har förhoppningar om att kunna ta hand om flera skolklasser denna säsong.

Vi har en hemsida för Taberg, besök:

<http://www.taberg.info/gruvan/>

För bokningar och mera info kontakta Hans Fransson på telefon: 036-206 44, 070-385 48 93.
/Hans Fransson

Osaby

Osaby säteri är en 600 ha stor fastighet som sedan 1964 ägs av Naturskyddsföreningen. Fastigheten sköts och förvaltas av föreningen Smålands Natur som bildades 1994 av länsförbunden i Jönköpings och Kronobergs län samt den lokala Växjökreten. En stor del av fastigheten är avsatt som naturreservat. Syftet med gården är att bedriva jord- och skogsbruk så att den biologiska mångfalden bibehålls.

Fastighetens arrendator driver jordbruk som är kravcertifierat. På gården finns verksamhet med uthyrning av huvudbyggnaden (corps de logi) till fester bröllop och konferenser, det finns även möjlighet till naturguidning. I arrendatorsbostaden bor värdparet som ansvarar för uthyrning och gårdens vandrarhem – med ett 40-tal sängplatser – som är öppet året runt. Vandrarhemmet inryms i den gamla kuskbostaden medan jägarbostaden används till silversmide.

Fastigheterna värms upp centralt med en pelletsanläggning. Stormarna ”Gudrun och Per” vräkte ner stora mängder skog. På reservatet finns numera ingen äldre granskog. Flera områden har återplanterats med ädellöv, övriga bestånd återbeskogas genom självföryngring med blandskog. Det är en stor upplevelse att vandra Sjöslingan och se på den orörda, stormfällda skogen.

Säteriets skogar miljömärktes och certifierades 1998, hela 79 ha är NO-klassade vilket innebär att de lämnas orörda. Ett mycket stort antal gamla ekar och hagmarker är fredade för framtiden. Det finns slätterängar, strandängar och ekhagar som vårdas med speciell hänsyn. För besökaren finns bra parkeringsplats, informationstavlor, foldrar med information och såväl, korta som långa vandringsleder.

Säteriet har en intressant historia som adelssäte för många släkter, bl a slakten Ulfsax (under 1500–1600-talen) och senare var generallöjtnant Erlan Hederstjerna, som deltog i många krig, verksam där. På äldre dar lät han uppföra den nuvarande mangårdsbyggnaden 1853.

Medlemskap

Medlemskap för länsförbund och kretsar är 300 kr/år. Hittills har Länsförbundet i Jönköping betalat medlemsavgift för kretsarna i länet. Från och med 2008 är det upp till kretsarna själva att avgöra medlemskap.

Det finns möjlighet för alla kretsar i de tre Smålandslänen att bli medlemmar. För närvarande är de båda länsförbunden Jönköping och Kronoberg medlemmar, samt följande kretsar: Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Huskvarna-Gränna, Jönköping, Sävsjö, Vaggeryd och Vetlanda, Lessebo, Tingsryd och Växjö.

Medlemskap kan t ex innebära:

- att lägga en utflykt till Osaby, kanske tillsammans med andra kretsar
- möjlighet till övernattning
- ordna en "Osaby-dag" för alla kretsar i länen, gärna återkommande varje år. Då skulle man kunna dela med sig av program och aktiviteter för att vitalisera arbetet i kretsarna.

Hemsida för Osaby, besök: www.osaby.snf.se

Sydlinken – ny kraftledning

Svenska Kraftnät är en central myndighet som har hand om de stora el-ledningarna i landet – jfr med Banverket och Vägverket som har hand om järnvägs- och vägnätet.

Sedan en tid tillbaka håller Svenska Kraftnät på med att förstärka nätet i mellersta och södra Sverige där kapaciteten är bristfällig. Nu är den s k "Sydlinken" mellan Hallsberg och Hörby i Skåne aktuell. Det har presenterats en mycket förnämlig förstudie med två alternativa dragningar, öster respektive väster om Vättern, samt två alternativa teknikval, dels en traditionell 400 kV luftledning (växelström), dels en relativt oprövad teknik med en 300 kV likströmsledning nedgrävd 0,7 m under markytan. Den nedgrävda likströmsledningen kräver omkopplingsstationer från växel- till likström i Hallsberg, och från likström till växelström i Hörby. I förstudien har fördelar och nackdelar med de olika alternativen presenterats jämte påverkan på natur- och kulturmiljön.

Länsförbundet har ingått i en referensgrupp med många berörda parter, bl a länsstyrelser, kommuner, statliga myndigheter, markägare och organisationer med intressen av natur- och kulturfrågor. Mycket god information har lämnats.

I januari 2007 lämnade länsförbundet ett remissvar där vi förordade en nedgrävd likströmsledning väster om Vättern, eftersom vi bedömde att detta alternativ skulle förorsaka minst ingrepp och dessutom vara ett säkrare alternativ.

Det var enligt planeringen meningen att Svenska Kraftnät under våren 2007 skulle besluta om vilket alternativ de föredrog, samt bl.a. presentera en MKB, för att sedan efter remissomgången besluta om starttid för bygget.

Sedan remissvaren inkom under januari 2007, vilka visade att en överväldigande majoritet föredrog en nedgrävd likströmsledning, har inget hänt. Svenska Kraftnät har under tiden bl a avvaktat tillsättningen av ny generaldirektör.

Men plötsligt, för några veckor sedan, hade styrelsen bestämt sig för följande alternativ, en 400 kV luftledning från Hallsberg till Tenhult med omkopplingsstation, därefter nedgrävd likströmsledning till Hörby samt att det från Tenhult skall dras en likströmsledning till Norge (nytt alternativ som aldrig har diskuterats).

Projektet skall numera heta "Sydväst-länken". Berörda tjänstemän har inte kunnat svara på frågor rörande det nya förslaget. En ny generaldirektör är som bekant tillsatt, det blev förre försvarsministern Mikael Odenberg. LRF som tidigare argumenterat för en nedgrävd ledning torde inte acceptera beslutet. Länsförbundet har nog heller inte ändrat åsikt i frågan.

/Bengt Olsson.

Viltvårdsnämnden

Viltvårdsnämnden är ett av Länsstyrelsen tillsatt rådgivande organ i frågor rörande vilt och viltvård. I nämnden ingår representanter för markägare, jägarna (2 organisationer), naturvårdsintressen (Naturskyddsföreningen), fritidsintressen, trafiksäkerhet och sedan förra mandatperioden två politiker utsedda av landstinget (ordf. och v. ordf.).

Den största frågan har sedan starten varit älgavskjutning, som bl a diskuterades på vårsammanträdet. Sedan några år tillbaka har andra frågor än älg också behandlats. Exempelvis har information och temadagar om de stora rovdjuren, samt utter och vildsvin anordnats. Utflykter har gjorts till Värnamotrakten för att lära om vildsvin, till Eriksbergs gods i Blekinge, till Halle- och Hunneberg i Västergötland, samt till Halland. Hallandsutflykten gick till områden i Falkenbergs kommun där man lyckats med att hålla vildsvinsstammen i schack genom utfodring och organiserad avskjutning.

Den ökande vildsvinsstammen är ett problem även i vårt län. Livskraftiga populationer finns bl a i Värnamotrakten och i länets nordöstra delar. Vid en organiserad jakt i Grännatrakten före jul sköts exempelvis ett 20-tal vildsvin.

/Bengt Olsson.

Rovdjursgruppen

Rovdjursgruppen är en rådgivande grupp till Länsstyrelsen i frågor som rör de stora rovdjuren. Till dessa räknas varg, björn, lo, djäv och kungsörn. I november var gruppen samlad till ett möte på Store mosse nationalpark där bl a forskare från Viltskadecentrum informerade om rovdjursituationen i landet. På kvällen ordnades ett möte för allmänheten i samma frågor.

I början av december var två representanter från Rovdjursgruppen och länsstyrelsens rovdjurshandläggare i Stockholm och fick en presentation av Rovdjursutredningen där ensamutredaren riksdagsledamoten Åke Perssons (c) rapport redovisades (en 3 cm tjock bok) som vi fått på remiss. Bland annat föreslås en decentraliserad rovdjursförvaltning, det vill säga beslut skall fattas lokalt/regionalt i stället för av Naturvårdverket samt att avskjutning skall få förekomma, innan de av riksdagen fattade besluten om rovdjursstammarnas storlek uppnåts.

Undertecknad tar gärna emot synpunkter på rovdjurspolitiken inför remissrundan.

Så en ovanlig uppgift om att ett lodjur fångats i fälla i Grännatrakten och försetts med radiosändare, förmodligen för första gången i Sverige.

/Bengt Olsson.

Miljövänliga veckan 2008 handlar om textil, vecka 40

Den 8–9 mars är det riksupptakt för Miljövänliga veckan (MVV) på Skeppsholmens Folkhögskola i Stockholm. Träffen är öppen för alla som är intresserade och handlar om fakta kring årets kampanj. Kursen är gratis men ett reseutjämningsbidrag på 600 kr tas ut. Är du intresserad att följa med så tala med din krets eller med Studieförbundet om resekostnaden.

Den regionala upptakten blir **den 30 augusti i Osaby**. Här får vi tips om hur vi kan genomföra MVV. Kostnader fördelas så att kretsen står för resan till Osaby medan länsförbundet står för förtäringen under dagen.

Under våren kommer SNF på riksnivå att ordna en endagsresa till tygrieket i Borås med ett besök i Horred. Här får vi möjlighet att se hur det går till på en textilfabrik. Är du intresserad att följa med så hör av dig till undertecknad.

I Sverige förbrukar vi 25 kg textil/person och år. Det är sex fulla tvättmaskiner. Detta är bara privat konsumtion, kommun, stat och landsting tillkommer. 1995 förbrukade vi 16 kg/person så förbrukningen bara skenar i väg. Vi köper kläder som plockgodis! Bomull är tillsammans med tobak den mest besprutande grödan i världen. Det åtgår 1 kg kemikalier för att framställa 1 kg textil. WHO beräknar att 40 000 människor dör av miljögifter varje år.

Hoppas att ni alla ute i kretsarna försöker boka in någon av dagarna och kommer med på upptaktsträffarna. Kom gärna två från kretsen, det bli roligare att jobba med MVV då. Har inte kretsen pengar så tala med Studieförbundet. Välkomna!

Britt-Mari Johansson
Länskontakt för MVV
Tel: 0381-141 53
E-post: britt-mari@telia.com

HÅLLBAR
RESURSANVÄNDNING

SNF:s rätt att överklaga exploateringsärenden

Miljöbalken

Miljöbalken trädde i kraft den 1 januari 1999 och ersatte 15 befintliga lagar som då upphörde att gälla, bl a: naturvårdslagen, miljöskyddslagen, skötsel av jordbruksmark, renhållningslagen, hälsoskyddslagen, vattenlagen, kemiska produkter och miljöskadelagen.

Syftet med miljöbalken är att: "tillförsäkra kommande generationer en god miljö där naturen har ett eget skyddsvärde och människor har ett förvaltaransvar".

Balkens fem grundstenar är:

Människors hälsa och miljö skall skyddas mot störningar. Natur- och kulturområden skall skyddas och vårdas. Den biologiska mångfalden skall skyddas. Hushållning av mark och vatten skall säkras. Återanvändning och återvinning skall främjas.

Ökade möjligheter för kommunerna

Kommunerna tilldelas generellt samma lagfästa möjlighet som länsstyrelsen att skydda värdefulla natur- och kulturområden med åtföljande möjlighet att ta ut avgifter som täcker kostnader enligt självkostnadsprincipen.

Rätt att överklaga

Överklagbara domar eller beslut får överklagas av t ex Naturskyddsföreningens länsförbund som enligt stadgarna har rätt tillvarata natur- och miljöskyddsintressen och som längst har 2000 medlemmar.

Inskränkningar i lagen

Skogsvårdslagen omfattas inte av miljöbalken. I viss mån kan balkens allmänna hänsynsregler tillämpas t ex där intrång sker i biotopskyddade områden, natur- och kulturresevat, djur- och växtskyddsområden, strandskyddsområden, vattenskyddsområden, Natura 2000-områden eller för att skydda rödlistade eller hotade arter.

Viktigt att bevaka

För Naturskyddsföreningen är det särskilt viktigt att bevaka ärenden rörande natur- och områdesskydd. Alla exploateringsärenden bör bevakas där intrång sker i biotopskyddade områden, natur- och kulturresevat, djur- och växtskyddsområden, strandskyddsområden, vattenskyddsområden, Natura 2000-områden och skydd av vilda arter. Allt sedan Miljöbalkens införande har såväl SNF:kretsarna som länsförbundet följt upp, bevakat och överklagat ärenden.

Nyheter i miljöbalken

Från den 1 januari 2008 kan Naturskyddsföreningen överklaga kommunala detaljplaner.

Den 5 december antog till sist riksdagen Prop. 2006/07:122 "Ett steg mot en enklare plan- och bygglag". Den innebär bland annat att Naturskyddsföreningen kommer att kunna överklaga detaljplaner som har "betydande påverkan på miljön" från och med den 1 januari 2008.

Bestämmelsen innebär att riksföreningen samt alla kretsar och länsförbund i Naturskyddsföreningen kan överklaga beslut om detaljplaner.

Förutsättningen är emellertid att detaljplanen har "betydande miljöpåverkan". Det betyder att om länsstyrelsen beslutat att planen har betydande miljöpåverkan, och därför ska föregås av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) så ska föreningen kunna överklaga.

Som tidigare gäller dessutom att man bara får överklaga om man lämnat skriftliga synpunkter långt innan kommunens beslut att anta detaljplanen, nämligen senast under utställningstiden, och att dessa synpunkter inte har blivit tillgodosedda.

Lagring av virke efter stormen Per, ett praktikfall från Eksjö kommun

Den 8 juni 2007 ansökte en näringsidkare i Eksjö om tillstånd hos Länsstyrelsen och Eksjö kommun att få anlägga ett timmerupplag med kapacitet att lagra över 100 000 m³ timmer längre än 2 år. Såväl SÖDRA som Svea skog var i akut behov av lagringsplats.

Det aktuella området omfattade en yta av ca 12 ha beläget på en grusås bestående av förhållandevis fina grusfraktioner inom Eksjöfältets mäktiga isälvsavlagringar. Området gränsar mot Solgenån som tar en vid båge runt upplagsplatsen, ungefär som om platsen vore belägen på en udde vid en sjö. Solgenån är en av högländets absoluta pärlor, avsatt som ett Natura 2000-område. Inom vattendraget finns arter som öring, elritsa, flodpärlmussla, märkräffa, dag- och nattsländor samt utter. I det exploaterade området häckade trädlärka. Nära upplaget häckade nattskärna. Utefter ån ses årligen försärla och kungsfiskare. Intill ån, alldeles invid upplaget, finns sedan flera år tillbaka ett uttergryt. Naturskyddsföreningen hävdar att strandskydd även råder utefter ån.

När Naturskyddsföreningen, i detta fall Eksjökretsens styrelse, gjorde en kanotutfärd den 20 juni 2007 längs Solgenån för att njuta av försommargrönskan upptäcktes tilltaget. Ett timmerupplag invid vår så högt värderade naturpärla hade anlagts. Alla var chockade över upptäckten, hela området var avbanat, åsen var borta, schaktmaskiner dundrade fram. Ingen kunde tro sina ögon, var detta verkligen sant, ingen av oss hade informerats om tilltaget. Näringsidkaren hade med stöd av Länsstyrelsen, Eksjö kommun och SÖDRA, på eget bevåg utan tillstånd påbörjat anläggandet av timmerupplaget.

Den 27 juni ingav Naturskyddsföreningen en protestskrivelse till såväl Länsstyrelsen som Eksjö kommun innehållande ett kraftfullt fördömande av exploateringen samt med krav på ett omedelbart stopp och återställning av marken.

Den 13 juli kom så ett beslut från Länsstyrelsen om att anläggandet av timmerupplaget beviljats jämte vattenuttag från Solgenån. Redan den 20 juli följde så ett liknade beslut från Eksjö kommun. Myndigheterna lät meddela att vald plats för timmerupplaget var acceptabel och inte var att hänföra till "betydande miljöpåverkan" – trots protestskrivelser från både närboende och Naturskyddsföreningen.

Till saken hör även att Eksjö kommun är en s k "Ekokommun". Enligt SNF borde det innebära ett större mått av restriktivitet vid exploatering. Det är tillika högst förunderligt att inte ens kommunens ekolog kontaktades. Även Emåförbundet som har att bevaka ärenden inom Emåns tillrinningsområde lät ärendet passera utan åtgärd.

Fortsättningsvis överklagade Naturskyddsföreningen Jönköpings länsförbund ärendet i såväl Miljödomstolen som i Miljööverdomstolen – Svea Hovrätt. Dock utan framgång eftersom ärendet var att betrakta som ringa miljöpåverkan. Exploatören kunde därmed fortsätta anläggandet av timmerupplaget samt även ta ut vatten från Solgenån, utan vattendom.

En möjlighet hade naturligtvis varit att polisanmäla händelsen, alternativt prövat ärendets juridiska handläggning hos JO.

Naturskyddsföreningen Jönköpings länsförbund känner stor frustration över myndigheternas handläggande av ärendet. Protester hjälpte inte i detta fall. Överklagandet hade heller ingen effekt. Att området avsatts med Natura 2000-status hade tydligen heller ingen effekt.

Smålands landskapsdjur uttern är sakta på väg tillbaka.

Det visar inventeringar som föreningen "Rädda uttern i Småland" har gjort genom åren i Småland, Blekinge och Östergötland.

Länsstyrelserna i Småland driver tillsammans med bl a SNF föreningen "Rädda uttern i Småland". Vår representant i föreningen är Anders Aldberg. Inventeringar som genomfördes, 1983, 1985 och 1991 visar att utter förekommer på flera håll inom Emåns avrinningsområde.

Det är satsningar på våtmarker, fisken och restaurering av vattendrag som bidragit till ökningen. Lennart Johansson, på Länsstyrelsen i Kalmar, säger att det kan röra sig om 200 uttrar i Småland och Blekinge. Men han påpekar att nya faror hela tiden hotar uttern, bland annat gifter från flamskydd och impregneringsmedel.

Uttern är ett rovdjur som till största delen livnär sig på fisk, främst mört, braxen och gädda. Men dieten varierar under året beroende på tillgången på olika bytesdjur. Groddjur, kräftor, små däggdjur och stora vatteninsekter kan även stå på matsedeln. Därför lever den nära vatten. Den vandrar även långa sträckor på land mellan sjöar och genar ofta över uddar och näs.

I Sverige är uttrarna aktiva främst under natten då de patrullerar sina revir. Under de ibland milslånga vandringarna markerar de sin närvaro med spillning och doftande analsexret på uppstickande föremål som stenar, trädrötter och tuvor nära vattnet.

Försurning, intensivt skogsbruk, dikning och torrläggning av sjöar och våtmarker har gjort att andelen naturliga biotoper för uttern har minskat. Dessutom dödas många uttrar av trafiken.

Rapporter från kretsarna

(ett urval; kretsar som saknas kommer att uppmärksammas i nästa utskick).

Bankeryd

Kretsen har under året jobbat aktivt med kommunen för en ny skötselplan av kampanjskogen inom Backamoområdet. Vidare har kretsen satsat stort för en ändrad attityd vad gäller reklamutdelning som hamnar i brevlådor. Kampanjen har pågått under åren 2006 och 2007. Resultatet blev mycket framgångsrikt, i lägenhetsområdet kunde en 40 % uppslutning noteras med dekaler på brevlådorna.

Kretsen uppmärksammar vidare "Smålands flora" med ett möte **den 6 mars** tillsammans med Habo-kretsen samt "De vilda blommornas dag" **den 15 juni**. En resa till Skogatorpskärrer, Västergötlands orkidéparadis, är inplanerat **den 1 juni**.

Eksjö

Kretsen är synnerligen aktiv inom kommunen. Genom artiklar i pressen märks kretsens arbete. Medlemsantalet är konstant. Kretsens aktiviteter är välbesökta. Flera områden sköts och vårdas av föreningen. Traditionell ängsslåtter anordnas årligen i den tätortsnära "Prästängan". Sedan flera år tillbaka har kretsen verkat för skydd av tätortsnära skog där Skedhultsområdet uppmärksammas särskilt. En ny och mycket populär cirkel har startats där den globala uppvärmningen (växthuseffekten) analyseras. Aktiviteten samlade ca 50 deltagare. Under våren avslutas cirkeln med ett stormöte där politiker och allmänheten inbjuds. En resa till SMHI har även planerats in. **Den 5 juni** uppmärksammas Världsnaturdagen med en aktivitet under natten med temat: Naturen i folktron – naturens förtrollade värld och väsen.

Nässjö

Äntligen har Nässjö kommun fått sitt efterlängta naturreservat i Lövhult. Reservatet omfattar 200 ha. Syftet är att trygga det tätortsnära områdets natur- och kulturvärden för allmänheten. Såväl skogen som kulturlandskapet hävdas så att mångfalden ökar. Inom Lövhults skogar finns föreningens kampanjskog som nu fått ett permanent skydd.

Kretsen samarbetar med den lokala ornitologklubben, traditionellt anordnas exkursioner och aktiviteter som fågelskådningens dag **den 11 maj**. Fjärilar och insekter studeras vid en utflykt till Fagertofta **den 25 maj**. Kretsen uppmärksammar Miljövänliga veckan genom aktiviteter i Lövhult. Kretsen har vidare aktivt bevakat ett exploateringsärende vid Skäftes myr.

Vetlanda

Kretsen har genomfört en stor inventering av skyddsvärda träd inom Skiröområdets kulturlandskap. Metodiken följer Skogsstyrelsens manual för inventering av jätteteräd. Totalt har mer än 1500 träd dokumenterats. Under innevarande år har ett nytt avtal skrivits mellan Länsstyrelsen och kretsen om fortsatt inventering. Under året har kretsen för avsikt att anordna sk trädrallyn för allmänheten.

Mullsjö

Mullsjökretsen har, förutom ordinarie verksamhet, under året arbetat med att göra en biologiskt givande folder för vandringar längs Mullsjöbacken (fiskdammsområdet). Ett av kretsens prioriterade områden som för övrigt finns med i Skogsboken. Foldern kan med fördel beställas från kretsen. Välkomna att vara med på någon av vandringarna eller vid ett eget besök. Kretsen har samarbetat med Friluftsrådet när det gäller barnverksamhet som mer eller mindre permanentats under namnet "snokmulle".

Mullsjöbackens ravin

Vaggeryd

Ett par utflykter till kretsens kampanjskog inom skjutfältet har planerats in, bl a ett försök att spana in spelande orre på Ljungheden söndagen **den 6 april** samt en uppföljning av stormarnas framfart inom kampanjskogen **den 7 maj**. Vidare planeras en vårvandring i kommunens naturreservat, Östmoskogen **den 23 april**. Tisdagen **den 15 april**, kl 19.00, kommer riksföreningens generalsekreterare Svante Axelsson att gästa föreningen med en träff på Naturrum Store Mosse. Han kommer att tala om sin resa till Bali samt kopplingen mellan skog och klimat. Samarrangemang med kretsar i GGVV-regionen.

Jönköping, Huskvarna

Jönköping med omnejd är en mycket expansiv region med stor utbyggnad av industrier, bostäder och infrastruktur. Ständigt påverkas naturen och kulturmiljön. Att bevaka, samråda och finna lämpliga lösningar är en stor uppgift. Kretsarna samarbetar med flera grupper som "Rocksjögruppen" och "Rosenlundgruppen" med bevakning av speciella områden. Gränna skogsgrupp arbetar med skogliga frågor och naturvård inom Grännaregionen. Tillsammans äger Jönköpings- och Huskvarnakretsarna Ingaryd utanför Tenhult, en gård med höga natur- och kulturvärden.

Jönköping, Huskvarna, Bankerydskretsen och Gränna Skogsgrupp har ett gemensamt program, **den 26 mars** är det upptakt för en cirkel om fåglar i Ingaryd. **Den 20 april** anordnas en fågelvandring på morgonen vid Ingaryd. Helgen **den 17–18 maj** anordnas en resa till Österlen för att studera groddjur. **Den 8 juni** studeras insekter i stan med Lasse Söderström som sakkunnig ledare. **Den 14 augusti** börjar en moss- och lavcirkel med utflykt till Ingaryd. **Den 25 augusti** uppmärksammas den "europeiska fladdermusnatten" med en fladdermus-safari vid Rocksjön. **Den 2 november** inbjuds till att studera utterspår i stan.

Gislaved

Förutom ett aktivt kretsarbete satsar föreningen på ett fint program med många aktiviteter. Ur programmet: **den 15 april**, "Skogen och klimatet", Svante Axelsson medverkar vid en träff vid Naturrum Store Mosse. **Den 1 april** upptaktsmöte fjärilsinventering. **Den 19 juli** slätter i Kärshult, **Den 7 september** naturvandring i trakten av Smålandstenar, **den 22 oktober** avslutning på fjärilsinventeringen.

Sävsjö

Sävsjökretsen firar traditionsenligt "Mor" i Komstads ängar på Mors dag **den 25 maj**, kl 11.00–13.00. Då bjuds det på hembakad tårta.

Kontaktpersoner – upplysningar

Jönköping: Hans Fransson, ordf, tel: 036-206 44

Huskvarna: Jan-Olof Berlin, ordf, tel: 036-138 483

Gränna: AnnMarie Helgelin, tel: 0390-12149

Gränna Skogsgrupp: Claes Hellsten, tel: 0390-50084

Eksjö: Arne Swahn, ordf, tel: 0496-700 18

Sven-Åke Svensson, sekr, tel: 0381-160 67

Gislaved: Petra Ekengren, tel: 0370-335 610

Robert Erlandsson, tel: 0371-13112

Bankeryd: Lennart Öhman, ordf, tel: 036-370775

Ingabritt Fälth, sekr, tel: 036-377736

Gnosjö: Sigge Magnusson, tel: 0370-92622

Habo: Gösta Börjesson, ordf, tel: 036-40611

Mullsjö: Brita Broberg, ordf, tel: 0392-13265

Nässjö: Eva Hildorsson, ordf, tel: 0380-91135

Sävsjö: Britt-Marie Andersson, tel: 0382-91003

Tranås: Anders Olsson, ordf, tel: 0381-60680

Vaggeryd: Lisbeth Carlsson, ordf, tel: 0393-31592

Vetlanda: Monika Mörk, ordf, tel: 0383-18177

Värnamo: Peter Thorén, ordf, tel: 0370-15436

Skogen i våra hjärtan

Naturskyddsföreningen lämnar styrelsen i

FSC: "Skogscertifieringen fungerar för dåligt"

Svenska naturskyddsföreningen har beslutat att med omedelbar verkan lämna svenska FSC:s styrelse. Beslutet fattades efter en utredning om FSC:s verksamhet och om föreningens roll i skogscertifieringsorganet.

FSC i Sverige fungerar dåligt. Standarden är svag, bristerna i efterlevnaden är stora och skogsbolagens vilja att förbättra FSC är svag. När dessutom regeringen sänker anslagen till naturvård och miljöambitionerna i skogspolitiken väljer vi att prioritera om våra resurser på skogsområdet, säger Mikael Karlsson, ordförande i Naturskyddsföreningen.

Naturskyddsföreningen tog initiativ till den första FSC-standarderna i Sverige under mitten av 1990-talet och har sedan dess investerat stora resurser i FSC-arbetet. Naturskyddsföreningen väljer dock att tills vidare kvarstå som medlem i FSC i syfte att kunna påverka från insidan.

När vi lämnar FSC:s styrelse frigör vi resurser för granskning av skogsbruket. Det är viktigt eftersom lagstiftningen om naturhänsyn alltför ofta åsidosätts av skogsnäringen. Stora bolag som exempelvis SCA följer i än mindre grad FSC-standarderna, vilket deras kunder förväntar sig, säger Mikael Karlsson.

Naturskyddsföreningen har länge pekat ut en rad områden där FSC behöver skärpas. Det gäller exempelvis otillräckliga naturvårdskrav, certifierarnas relationer till skogsbolagen, svaga sanktionsmöjligheter och lokalbefolkningars inflytande.

Miljöribban i FSC ligger något högre än i skogsvårdslagen, men det är tyvärr snarare ett tecken på lagstiftningens svaghet än på FSC:s skärpa. Vi kommer att fortsätta att påverka FSC i Sverige och internationellt med syfte att förbättra systemet, säger Jonas Rudberg, skogshandläggare och Naturskyddsföreningens hittillsvarande representant i FSC:s styrelse.

Intensivare skogsbruk med ny politik

Skogsbruket bör intensifieras för att öka uttaget av skogsråvara. Samtidigt ska hänsynen till natur- och kulturvärden begränsas i vissa områden. Det framgår av den skogspolitiska proposition som snart läggs fram. Klimatförändringarna medför ett ökat behov av biobränsle från skogen vilket gör att regeringen vill utreda möjligheten till intensivodling av skog. Det här är ett kvitto på att regeringen inte tar skyddet av den biologiska mångfalden på allvar, säger Mikael Karlsson.

Intensivodling innebär att skogsbruket i viss mån undantas från den nuvarande skogsvårdslagen, vilket i klarspråk betyder ökad markberedning, dikning, ökad gödning och "begränsad hänsyn" till natur- och kulturvärden.

I propositionen talas också om möjligheterna att införa främmande trädslag, ökad markavvattnning och stubbutvinning. Stubbarna är snart den enda döda ved vi har kvar i skogen. Plockar vi bort dem också blir det inget alls kvar till alla arter som är beroende av den. Dessutom får vi ökade koldioxidutsläpp, vilket motverkar hela klimatpolitiken.

Strandskyddet och Allemansrätten hotas av nytt regeringsförslag

Exploateringen av stränder kan bli hårdare i en nära framtid. Miljödepartementet förslår nämligen i en promemoria att det skall bli lättare att upphäva strandskyddet. Förslaget får mycket kritik från miljöhåll. Lättnader i skyddet ska medges i vissa områden för "landbygdsutveckling". Dessa områden skall kommunerna peka ut i särskilda översiktsplaner.

Länsstyrelserna ska dock kunna överpröva kommunernas dispenser och upphävanden. Även Naturskyddsföreningen får utökad rätt att överklaga besluten. Kommunerna kan nu ta bort strandskyddet över stora områden, speciellt i Sveriges inland. Förslaget innebär att Allemansrätten upphävs inom vissa områden och att hotet mot strandzonernas flora och fauna ökar.

Länsförbundsstyrelsen 2007–2008

Ingrid Wallin, ordf, tel: 0382-10715, 0730-453345, Rönnbärsvägen 16, 57633 SÄVSJÖ, e-post: ingrid.wallin@hofgard.savsjo.se

Uno Björkman, v ordf, tel: 0380-72067, 0703-379742, Ånhult 1, 57191 NÄSSJÖ, e-post: uno.bjorkman@telia.com

Jan-Olof Berlin, kassör, tel: 036-138483, 0705-260459, Aspvägen 5, 56138 HUSKVARNA, e-post: jan-olof.berlin@telia.com

Lisbeth Carlsson, sekr, tel: 0393-31592, Badplatsv. 14, 56732 VAGGERYD, e-post: lisbeth.carlsson@vaggeryd.mail.telia.com

Anders Aldberg, tel: 0380-91370, 0705-885686, Sköldsborg 3, 57173 STENSJÖN, e-post: a.aldberg@swipnet.se

Hans Fransson, tel: 036-20644, 0703-854893, Granarpsv., 156, 55652 JÖNKÖPING, e-post: hans.fr@telia.com, arb: hans.fransson@f.lst.se

Inga-Britt Fälth, tel: 036-377736, 0702-890079, Stavhoppsv. 6, 56434 BANKERYD, e-post: inga-britt.falth@swipnet.se

Åke Jönsson, revisor, tel: 036-166512, 073-0824417, N Bogesundsg. 1b, 55473 JÖNKÖPING, e-post: akjnsn@comhem.se

Bengt Ohlsson, 036-144138, Stensholmsv. 1d., 56139 HUSKVARNA.